

AI en seksueel beeldmateriaal: waar ligt de grens?

Rechtbank Amsterdam (vzr.) 26 maart 2026
ECLI:NL:RBAMS:2026:3106

Vonnis in kort gezeg in de zaak van
STICHTING OFFLIMITS,
te Amsterdam,
eiseres bij gelijkluidende dagvaardingen op verkorte termijn van
24 februari 2026,
hierna te noemen: Offlimits,
advocaat: mr. O.M.B.J. Volgenant en mr. K. Han.
tegen
de vennootschap naar vreemd recht

1. **X.AI LLC**,
te Palo Alto, Californië, Verenigde Staten van Amerika,
hierna te noemen: X.AI,
de vennootschap naar vreemd recht
2. **X CORP.**
te Bastrop, Texas, Verenigde Staten van Amerika,
hierna te noemen: X,
de vennootschap naar Iers recht
3. **X INTERNET UNLIMITED COMPANY**
te Dublin, Ierland,
hierna te noemen: XIUC,
gedaagden,
mr. A. Knigge, mr. J.G. Reus, en mr. P.M.A. Franssen.

1 De procedure

Ter zitting van 12 maart 2026 heeft Offlimits de vorderingen zoals omschreven in de dagvaarding toegelicht. Gedaagden hebben verweer gevoerd aan de hand van een vooraf ingediende conclusie van antwoord. Beide partijen hebben producties en een pleitnota ingediend.

Ter zitting waren aanwezig:

aan de kant van Offlimits:

- mr. Volgenant en mr. Han;
- [naam 1], bestuurder van Offlimits;

aan de kant van gedaagden:

- mr. Knigge, mr. Reus, en mr. Franssen,
- verder waren er belangstellenden aanwezig, waaronder ook de pers. Vonnis is bepaald op heden.

2 De feiten

2.1. Offlimits is een stichting die zich inzet voor voorkomen en bestrijden van online (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en misbruik.

2.2. X.AI is aanbieder van de generatieve AI-chatbot Grok. Grok is een *large language model* dat in staat is om allerlei vragen te beantwoorden en taken uit te voeren, waaronder ook het genereren van beeldmateriaal. X.AI overziet de ontwikkeling, training en het onderhoud van het *large language model*, met inbegrip van systemen, beveiligingsmaatregelen en updates. Grok wordt aangeboden als (*standalone*) app voor de besturingssystemen iOS en Android, via de website *grok.com*, en via sociale media platform X, middels de 'Grok-in-X functie'.

2.3. De Grok-in-X functie houdt in dat een gebruiker van X interactie kan aangaan met Grok, die op X actief is via het gebruikersaccount @grok. Via deze interactie kan de X-gebruiker Grok vragen stellen en vragen om beelden te genereren.

2.4. Verder biedt X de mogelijkheid om bij ieder beeld dat een gebruiker op X tegenkomt de functionaliteit "Bewerk afbeelding met Grok" te selecteren, waarna de gebruiker wordt doorgestuurd naar de Grok-app of de Grok-website. Andersom biedt Grok de functionaliteit om een met Grok bewerkte (of gegenereerde) afbeelding direct op X te delen, door op "Share on X" te klikken.

2.5. Het platform X wordt in de Europese Economische Ruimte (EER) en in het Verenigde Koninkrijk geëxploiteerd door XIUC. Daarbuiten wordt X aangeboden door X Corp.

2.6. Op of omstreeks 29 december 2025 heeft [naam 2] de functie aangekondigd waarmee X-gebruikers Grok konden gebruiken om afbeeldingen te bewerken die op het platform werden geplaatst. Op

of omstreeks 9 januari 2026 is de functionaliteit van het genereren van afbeeldingen beperkt tot betaalde gebruikers van Grok.

2.7. De non-profitorganisatie Center for Countering Digital Hate (CCDH) heeft een berekende inschatting gemaakt dat met Grok in de periode tussen 29 december 2025 en 9 januari 2026 3 miljoen geseksualiseerde beelden zijn gegenereerd, waarvan 23.338 kinderen lijken af te beelden. In een publicatie van 22 januari 2026 schrijft het CCDH daarover (voor zover hier van belang) het volgende.

"(...)

The AI tool Grok is estimated to have generated approximately 3 million sexualized images, including 23,000 that appear to depict children, after the launch of a new image editing feature powered by the tool on X, according to new analysis of a sample of images.[1] (...)

The feature was restricted to paid users on January 9th in response to widespread condemnation of its use for generating sexualized images, with further technical restrictions on editing people to undress them added on January 14th.[3]

Researchers at CCDH have now estimated the volume of sexualized images produced by Grok and posted to X during this time – spanning 11 days from the start of December 29th to the end of January 8th.

"(...)

	Count in sample Out of 20,000 sampled (based on AI-assisted analysis)	Share of sample Percentage of 20,000 sampled (based on AI- assisted analysis)	Estimated Total on X Extrapolated estimate (based on overall total of 4.6m images made by Grok)
Sexualized Images (Adults & Children)	12,995	65%	3,002,712
Sexualized Images (Likely Children)	101	0.5%	23,338

"(...)"

2.8. Op 14 januari 2026 heeft X bekend gemaakt dat zij technische maatregelen heeft geïmplementeerd om te voorkomen dat het mogelijk is om met het Grok-account (op X) afbeeldingen te bewerken tot afbeeldingen van echte mensen in onthullende kleding, zoals bikini's.

2.9. In een door Offlimits overgelegd artikel van The Guardian van 16 januari 2026 staat (voor zover hier van belang) het volgende.

"(...) X has continued to allow users to post highly sexualised videos of women in bikinis generated by its AI tool Grok, despite the company's claim to have cracked down on misuse.

The Guardian was able to create short videos of people stripping to bikinis from photographs of fully clothed, real women. It was also possible to post this adult content on to X's public platform without any sign of it being moderated, meaning the clip could be viewed within seconds by anyone with an account.

"(...)"

2.10. Op 26 januari 2026 heeft Europese Commissie bekend gemaakt dat zij een nieuw onderzoek op grond van de Digital Services Act instelt tegen X. In dat onderzoek zal worden beoordeeld of X de risico's in verband met de uitrol van de functies van Grok in X in de EU naar behoren heeft beoordeeld en beperkt. Dit omvat risico's in verband met de verspreiding van illegale inhoud in de EU, zoals gemanipuleerde seksueel expliciete afbeeldingen, met inbegrip van inhoud die kan neerkomen op materiaal van seksueel misbruik van kinderen. In het persbericht van die datum schrijft de Europese Commissie: "Deze risico's lijken zich te hebben voorgedaan, waardoor burgers in de EU aan ernstige schade worden blootgesteld."

2.11. Bij brief van 4 februari 2026 heeft Offlimits gedaagden (kort gezegd) gesommeerd om te stoppen met het genereren en verspreiden van beeldmateriaal van uitgekleden (bestaande) personen die daarvoor geen toestemming hebben gegeven, en om te stoppen met het genereren en verspreiden van kinderpornografisch beeldmateriaal.

2.12. Op 19 februari 2026 heeft Offlimits dit kort geding aangevraagd bij de rechtbank Amsterdam met verzoek tot verkorting van de dag-

vaardingstermijn. Dezelfde dag is de datum voor de mondelinge behandeling gepland op 12 maart 2026. Offlimits heeft de conceptdagvaarding en de datumbevestiging dezelfde dag per e-mail aan X.AI en X toegestuurd. Vervolgens heeft Offlimits de dagvaardingen betekend aan gedaagden op 24 februari 2026.

2.13. Bij brief van 6 maart 2026 hebben de advocaten van gedaagden Offlimits uitgenodigd voor een bijeenkomst op hun kantoor op 9 maart 2026, en (voor zover hier van belang) als volgt inhoudelijk gereageerd op de sommatie van 4 februari 2026 en de dagvaarding van 24 februari 2026.

“(...)

Our Clients categorically reject any suggestion that the current image generation functionality of the Grok-in-X feature available at <https://x.com/i/grok>, the chatbot available at Grok.com, and/or the @grok account available at x.com/grok (“Grok”) permits the generation of (i) non-consensual intimate imagery of real, identifiable persons and/or (ii) CSAM [child sexual abuse material, vzw].

(...)

Our Clients have (...) taken significant measures to address the concerns underlying your claims.(...)

a. **Additional technical safeguards with respect to real people:** As of at least 20 January 2026, stringent technical safeguards that restrict users ability to use Grok to generate content depicting images of real persons in revealing attire have been implemented globally, including in the Netherlands. These safeguards remain in place and apply to the Grok-in-X feature, the chatbot available at Grok.com and the @grok account available on the X platform.

b. **Additional technical safeguards with respect to minors:** On or around 4 January 2026, xAI's safeguards to prevent user generation of sexualized images of children were further enhanced, such that Grok is precluded from responding to users' prompts and circumvention attempts to generate sexualized content with respect to minors. These safeguards include (but are not limited to) input filters which reject specific classes of sensitive requests, including those related to CSAM.

(...)

2.14. Op 9 maart 2026 heeft de bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij alle vertegenwoordigers van Offlimits en de advocaten van gedaagden aanwezig waren. Bij brief van diezelfde dag hebben gedaagden (voor zover hier van belang) het volgende aan Offlimits geschreven.

“(...)

Tijdens de bespreking van 9 maart 2026 stelde u dat de maatregelen zoals omschreven in onze brief van 6 maart 2026 beide vormen van misbruik (...) volgens [Offlimits] nog niet zouden uitsluiten, en dat bij tests die [Offlimits] had uitgevoerd gebleken was dat het nog steeds mogelijk was dergelijke content te genereren. U gaf helaas geen verdere details. Ik kon de juistheid van uw stelling dan ook niet vaststellen.

4. Ik heb u verzocht nadere informatie te verschaffen over de wijze waarop [Offlimits] erin zou zijn geslaagd de huidige beperkingen en beveiligingen te omzeilen, om Cliënten in staat te stellen deze kwestie onmiddellijk nader te onderzoeken en waar nodig aanvullende maatregelen te implementeren teneinde mogelijk misbruik te voorkomen. De informatie die daarvoor nodig is betreft in het bijzonder:

- a. details van het account waarmee de content zou zijn gegenereerd;
- b. via welke tool de content is gegenereerd;
- c. de exacte prompts die zijn gebruikt;
- d. de datums waarop de door u genoemde content zou zijn gegenereerd; en
- e. de resultaten die daarbij zijn verkregen.

(...)

2.15. Bij brief van 11 maart 2026 heeft Offlimits een aantal voorbeelden van output van Grok van 9 maart 2026 (na de bijeenkomst) gestuurd aan gedaagden. Daarbij heeft Offlimits (voor zover van belang) het volgende aan gedaagden geschreven.

“(...) In werkelijkheid kan er nog altijd eenvoudig, zowel met een gratis Grok-account als met een betaald Grok-account, illegaal beeldmateriaal worden gegenereerd. Grok toetst niet of de persoon die in beeld is en wordt uitgedressed daar uitdrukkelijke toestemming voor heeft gegeven. Grok toetst niet of de persoon van wie beeldmateriaal wordt aangeboden meerderjarig is. (...)”

3 Het geschil

3.1. Offlimits vordert – samengevat – bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaren vonnis, met veroordeling van gedaagden in de proceskosten, en alle veroordelingen op straffe van dwangsommen:

- I X.AI te verbieden seksueel beeldmateriaal te genereren en/of te verspreiden voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van de functionaliteit waarbij personen deels of geheel worden uitgedressed zonder dat zij daar uitdrukkelijk toestemming voor hebben gegeven, in ieder geval voor zover het personen betreft die in Nederland woonachtig zijn;
- II X.AI te verbieden seksueel beeldmateriaal in Nederland te verspreiden, te verspreiden, aan te bieden, openlijk tentoon te stellen en/of in bezit te hebben voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van de functionaliteit waarbij beeldmateriaal wordt gegenereerd dat naar Nederlands recht als kinderpornografisch materiaal kwalificeert;
- III X.AI, te gebieden om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het onder I en II gevorderde;
- IV X te verbieden om de functionaliteit van Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met de onder I en/of II gevorderde verboden;
- V X te gebieden om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het onder IV gevorderde;
- VI XIUC te verbieden om de functionaliteit van Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met het onder I en/of II gevorderde bedoelde verboden;
- VII XIUC te gebieden om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het onder VI gevorderde.

3.2. Grok voert verweer.

3.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4 De beoordeling

omvang van het geschil en samenvatting oordeel

4.1. Offlimits heeft in haar dagvaarding en ter zitting toegelicht dat de vorderingen in dit kort geding twee doelen dienen, namelijk 1) ervoor zorgen dat Grok en X geen functionaliteit meer aanbieden waarmee beeldmateriaal kan worden gegenereerd en verspreid van uitgedressed, bestaande personen, zonder hun toestemming (‘niet-consensuele uitkleedbeelden’), en 2) ervoor zorgen dat het niet meer mogelijk is om met Grok en X kinderpornografisch materiaal te genereren en te verspreiden.

4.2. Gedaagden hebben vooropgesteld dat zij deze doelen van Offlimits delen. Ook zij willen afbeeldingen van niet-consensuele uitkleedbeelden en *child sexual abuse material* (CSAM) tegengaan. Partijen zijn het dus eens over de vraag of gedaagden deze vormen van gebruik van het *large language model* Grok en het sociale media-platform X moeten uitbannen. Waar partijen het nog oneens over zijn is de vraag of gedaagden daadwerkelijk voldoende doen om deze doelen te realiseren, en over de vraag of de gevorderde verboden en geboden op straffe van dwangsommen moeten worden toegewezen om te verzekeren dat gedaagden daadwerkelijk doen wat zij zeggen na te streven.

4.3. Geoordeeld wordt dat de gevorderde verboden, geboden, en dwangsommen zullen worden toegewezen. De hierna volgende overwegingen hebben tot dit oordeel geleid.

internationale bevoegdheid van de Amsterdamse rechter (rechtsmacht)

4.4. Omdat gedaagden in het buitenland zijn gevestigd, moet eerst worden beoordeeld of de Nederlandse rechter bevoegd is om ten aanzien van die partijen over het voorliggende geschil te oordelen.

4.5. Aan de vorderingen die zien op het verbieden van het genereren en verspreiden van niet-consensuele uitkleedbeelden heeft Offlimits onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens ten grondslag gelegd. Voor de verwerking van persoonsgegevens van gebruikers van het platform X die in Nederland wonen, is XIUC verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), zoals vermeld in de Privacy Policy van X. Uit de Europe Privacy Policy van X.AI volgt dat zij verwerkingsverantwoordelijke is in de zin van de AVG met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens van inwoners van Nederland. Op grond van artikel 79 lid 2 AVG kan een procedure tegen een verwerkingsverantwoordelijke (ook) worden ingesteld bij de gerechten van de lidstaat waar de betrokkene (in dit

geval Offlimits) gewoonlijk verblijft. De vraag welke Nederlandse rechterlijke instantie bevoegd is (relatieve competentie) wordt bepaald door Nederlands recht. De Amsterdamse voorzieningenrechter is bevoegd nu voldoende aannemelijk is dat het gestelde schadebrengende feit als gevolg van de gestelde onrechtmatige daad (AVG-inbreuk) zich ook in Amsterdam voordoet, op grond van artikel 102 Rv.

4.6. Het genereren en verspreiden van kinderpornografisch materiaal omvat niet noodzakelijkerwijs het verwerken van persoonsgegevens. Afbeeldingen kunnen immers ook worden gegenereerd van niet-bestaande personen. Aan de vorderingen die zien op het stoppen van deze praktijk heeft Offlimits onrechtmatige daad in de zin van artikel 6:162 BW ten grondslag gelegd. De Nederlandse rechter is ten aanzien van de in Ierland gevestigde XIUC bevoegd om kennis te nemen van dit onderdeel van het geschil op grond van artikel 7 lid 2 Brussel I-bis, nu de gestelde schade als gevolg van het gestelde onrechtmatig handelen door XIUC zich in Nederland voordoet.

4.7. De bevoegdheid van de Nederlandse rechter om kennis te nemen van het eerste onderdeel van het geschil (uitkleedbeelden) ten aanzien van de Amerikaanse entiteit X, en het tweede onderdeel van het geschil (kinderpornografisch materiaal) ten aanzien van de Amerikaanse entiteiten X.AI en X, volgt uit artikel 7 Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Rv). Dat artikel verbindt aan bevoegdheid de voorwaarde dat sprake is van een zodanige samenhang tussen de vorderingen dat redenen van doelmatigheid een gezamenlijke behandeling rechtvaardigen. Nu Offlimits gelijke vorderingen heeft ingesteld tegen gedaagden, gebaseerd op dezelfde rechtsgronden, namelijk AVG-inbreuk en onrechtmatige daad, is aan deze voorwaarde voldaan.

4.8. Het op de vorderingen toepasselijk recht is enerzijds de AVG. Daarnaast moet voor de vorderingen op grond van onrechtmatige daad het toepasselijk recht worden bepaald aan de hand van de Rome II Verordening (Rome II). Op grond van artikel 14 Rome II komt de voorzieningenrechter uit op de toepasselijkheid van Nederlands recht, omdat partijen in deze zaak blijkens de over en weer betrokken standpunten zijn uitgegaan van de toepasselijkheid van Nederlands recht, waarmee sprake is van een rechtskeuze.

ontvankelijkheid Offlimits

4.9. De volgende 'voorraag' die moet worden beantwoord (voordat aan een inhoudelijke beoordeling van de ingestelde vorderingen kan worden toegekomen) is de vraag of de stichting Offlimits kan worden ontvangen in de door haar ingestelde vorderingen. Daarover wordt het volgende overwogen.

4.10. In artikel 3:305a lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW) is bepaald dat een stichting als Offlimits een rechtsvordering kan instellen die strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, voor zover zij deze belangen ingevolge haar statuten behartigt en deze belangen voldoende zijn gewaarborgd. In artikel 3:305a lid 2 BW is uitgewerkt wanneer de belangen voldoende zijn gewaarborgd en daartoe zijn vereisten opgesomd. Het zesde lid van artikel 3:305a BW bepaalt wanneer slechts aan een deel van de vereisten hoeft te zijn voldaan, bij zaken van algemeen belang of als de vordering ziet op een ideëel doel, ook wel het 'lichte regime' genoemd. In dit geval is er aanleiding om toepassing te geven aan dat regime omdat de aard van de vorderingen van Offlimits (die bovendien geen vordering tot schadevergoeding omvatten) daartoe aanleiding geeft.

4.11. Offlimits heeft in dit kort geding rechtsvorderingen ingesteld met een ideëel doel, zoals dat is verwoord in haar statuten. Kort gezegd: het voorkomen en bestrijden van online grensoverschrijdend gedrag en misbruik, en het voorkomen en bestrijden van online seksueel (kinder)misbruik en uitbuiting. Deze procedure betreft een 'algemeen-belangactie', waarbij van Offlimits niet kan worden verlangd dat zij haar achterban met naam en toenaam noemt, noch dat zij met het oog op haar representativiteit duidelijk maakt dat het om voldoende personen gaat. Offlimits heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat zij een adequate spreekbuis is voor de groep waarvoor zij opkomt. Toetsing aan het lichte regime van artikel 3:305a BW leidt tot de conclusie dat de belangen die Offlimits beoogt te beschermen met de ingestelde rechtsvorderingen voldoende zijn gewaarborgd. Offlimits en haar bestuurders hebben geen winstoogmerk en de rechtsvorderingen hebben een voldoende nauwe band met de Nederlandse rechtsfeer. De vorderingen strekken tot het bestrijden van online (kinder)misbruik, waar deze zien op bescherming van (toekomstige) slachtoffers van niet-consensuele uitkleedbeelden, en ook waar deze zien op het verbieden van het vervaardigen en ver-

spreiden van kinderpornografisch materiaal van gegenereerde 'fictieve' personen.

4.12. Gedaagden stellen dat Offlimits niettemin niet-ontvankelijk is omdat zij onvoldoende heeft getracht om het gevorderde te bereiken door het voeren van overleg met gedaagden (het overlegvereiste van artikel 3:305a lid 3 sub c BW). Vaststaat echter dat Offlimits aanvaankelijk geen reactie ontving op haar sommatie van 4 februari 2026. En dat zij is ingegaan op de uitnodiging van gedaagden om alsnog in overleg te treden op 9 maart 2026, nadat de dagvaarding in dit kort geding al was betekend. Kennelijk heeft dit overleg niet tot overeenstemming geleid. Dat aan de zijde van gedaagden grote bereidheid bestond tot overleg, hetgeen door de houding van Offlimits niet mogelijk was zoals gedaagden hebben aangevoerd, blijkt echter nergens uit. Dit standpunt staat dan ook niet aan de ontvankelijkheid van Offlimits in dit kort geding in de weg.

4.13. Conclusie is dat de Amsterdamse voorzieningenrechter bevoegd is om kennis te nemen van het voorgelegde geschil, dat Nederlands recht zal worden toegepast, en dat Offlimits kan worden ontvangen in de door haar ingestelde vorderingen, die hierna inhoudelijk zullen worden beoordeeld.

genereren en verspreiden kinderpornografisch materiaal en uitkleedbeelden onmogelijk?

4.14. Zoals overwogen onder 4.2. stellen gedaagden zich naar eigen zeggen ten doel om afbeeldingen van niet-consensuele uitkleedbeelden en CSAM tegen te gaan. Zij wijzen in dat verband ook naar hun eigen gebruiksvoorwaarden die dergelijke content niet toestaan en hebben aangevoerd dat zij effectieve maatregelen hebben getroffen om dit te voorkomen. Zij hebben toegelicht dat op 4 januari 2026 aanvullende waarborgen zijn geïmplementeerd die het onmogelijk maken om te antwoorden op prompts (vragen en/of opdrachten) van gebruikers om CSAM te genereren. Gedaagden hebben verder aangevoerd dat X.AI op 20 januari 2026 bestaande waarborgen heeft versterkt om het genereren van uitkleedbeelden en het aanpassen van bestaande afbeeldingen tegen te gaan. Het genereren van afbeeldingen van bestaande personen in seksualiserende kleding is toen "verder beperkt". Deze maatregelen zijn van toepassing op de Grok-in-X functie en de chatbot die beschikbaar is via grok.com. Verder werd het genereren van afbeeldingen op het @grok-account op X beperkt tot accounts met een actief abonnement op X Premium, waardoor het niet meer mogelijk is om anoniem beelden te genereren, aldus steeds gedaagden.

4.15. Deze toelichting roept op zichzelf al vragen op. In de eerste plaats omdat de stelling dat het onmogelijk is om CSAM te genereren met Grok niet strookt met de stelling die gedaagden in dit kort geding óók hebben ingenomen, namelijk dat een 100% compliance-garantie technisch onmogelijk is. Daarnaast valt niet in te zien waarom de op 4 en 20 januari 2026 genomen maatregelen van toepassing zijn op de Grok-in-X functie en de chatbot op grok.com, maar kennelijk niet op de standalone app.

4.16. Los daarvan hebben gedaagden in dit kort geding onvoldoende concreet weten te maken dat de genomen maatregelen daadwerkelijk effectief zijn, terwijl Offlimits aannemelijk heeft gemaakt dat daarover minst genomen gerechtvaardigde twijfels bestaan. Offlimits heeft als productie 28 een lijst met screenshots overgelegd, waarmee zij heeft onderbouwd dat zij op 9 maart 2026 nog in staat was om een video te genereren op Grok, op basis van een foto van een bestaand persoon, waarbij die persoon in een geseksualiseerde context wordt geplaatst, op basis van de volgende prompt.

Offlimits heeft onweersproken gesteld dat de resulterende video (waarvan screenshots zijn ingediend) is gegenereerd, zonder dat Grok controleert of daarvoor toestemming is verkregen van de betrokkene, wiens gezicht in die video is verwerkt. Niet in geschil is dat in dat proces de persoonsgegevens van de betrokkene worden verwerkt. Daarmee staat voorshands voldoende vast dat de video een inbreuk vormt op de AVG-rechten en bescherming van de privésfeer

van de afgebeelde persoon, waarmee aannemelijk is dat Grok het genereren van niet-consensuele uitkleedbeelden nog altijd faciliteert.

4.17. Dat het genereren van deze video kennelijk nog mogelijk was op dezelfde dag waarop gedaagden aan Offlimits schreven “*Our Clients categorically reject any suggestion that the current image generation functionality of the Grok-in-X feature (...), the chatbot available at Grok.com, and/or the @grok account (...) permits the generation of (i) non-consensual intimate imagery of real, identifiable persons (...)*”, doet gereide twijfel ontstaan over de stelligheid waarmee gedaagden hebben verklaard dat de genomen maatregelen afdoende zijn.

4.18. Offlimits heeft ook afbeeldingen overgelegd – tevens gegeneerd met Grok op 9 maart 2026 – van een meisje, waarvan zij zegt dat ze ongeveer 14 jaar oud is. De juridische status van die afbeeldingen zijn lastiger vast te stellen. Een van die gegeneerde beelden is duidelijk geseksualiseerd, al is geen sprake van expliciet naakt. Zichtbaar is een jong, vrouwelijk persoon met een groot decolleté en een top van semi-transparante stof. Dat het om een minderjarige gaat is niet evident en dit kan ook niet met zekerheid worden vastgesteld; het gaat immers om een fictief persoon. De juridische status van dit specifieke beeld kan evenwel in het midden blijven. Offlimits heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat gebruikers van Grok grenzen kunnen opzoeken bij het genereren van beelden, waarbij de vraag of sprake is van kinderpornografisch materiaal contextafhankelijk zal zijn. Over de effectiviteit van de genomen maatregelen bestaat ook op dit onderdeel dus nog twijfel.

4.19. Gedaagden hebben aangevoerd dat zij de prompts die Offlimits heeft gebruikt op 9 maart 2026 heeft herhaald, waarbij de Grok-in-X functie weigert om dergelijk beeldmateriaal te genereren. Dit is onvoldoende om de twijfels over de effectiviteit van de genomen maatregelen weg te nemen. Daarbij weegt ook mee dat gedaagden uitdrukkelijk hebben verklaard dat zij het gebruik van minderjarige leeftijden in prompts niet hebben getest, omdat dit verboden is. Dit strookt niet met de stellige bewering van gedaagden dat het genereren van CSAM (dan wel kinderpornografisch beeldmateriaal) met behulp van prompts onmogelijk is.

Voldoende grond voor toewijzing verboden I en II

4.20. Voor toewijzing van het gevorderde onder punt I en II van het petitum bestaat voldoende rechtsgrond. Afbeeldingen van niet-consensuele uitkleedbeelden zijn in strijd met de AVG en het (faciliteren van het) genereren van kinderpornografisch materiaal is in strijd met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt in de zin van artikel 6:162 lid 2 BW, waarbij voldoende aannemelijk is dat gedaagden daarmee onrechtmatig en toerekenbaar bijdragen aan een klimaat van online grensoverschrijdend gedrag, waardoor de groep waarvoor Offlimits in dit kort geding opkomt in haar belangen wordt geschaad.

4.21. Gedaagden hebben hiertegen aangevoerd dat het de gebruiker is die het beeldmateriaal genereert en daarvoor Grok als ‘instrument’ gebruikt, maar dit maakt niet dat de rechtsgrond aan het gevorderde onder I en II komt te ontvallen. Het van de hand wijzen van aansprakelijkheid staat niet in de weg aan een rechterlijk verbod of gebod, zoals gevorderd in dit kort geding. Als internet tussenpersoon die controle heeft over de functionaliteiten van Grok als beeldgenerator, is X.AI de aangewezen partij om het genereren en verspreiden van onrechtmatige afbeeldingen te voorkomen. Daardoor bestaat voldoende grond voor toewijzing van de gevorderde verboden, los van de vraag of gedaagden zelfstandig aansprakelijk zijn voor die afbeeldingen, naast de gebruikers die die content genereren / verspreiden.

4.22. Offlimits heeft bij toewijzing van het gevorderde onder punt I en II voldoende spoedeisend belang, gelet op de gerechtvaardigde twijfel over de effectiviteit van de door gedaagden getroffen maatregelen. X.AI zal ook worden geboden om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het onder I en II gevorderde, zoals gevorderd onder punt III van het petitum. Zij heeft daartegen aangevoerd dat zij reeds uitleg heeft gegeven over de tot op heden genomen maatregelen, maar uit het voorgaande volgt dat dit onvoldoende is.

Verspreiding via het platform X

4.23. Offlimits heeft verder gevorderd dat Grok niet als onderdeel van het platform X wordt aangeboden, zolang X.AI niet voldoet aan het onder punt I en II gevorderde. X en XIUC hebben hiertegen enkel aangevoerd dat zij vorderingen I en II niet toewijsbaar zijn, dat zij

Offlimits reeds voldoende hebben geïnformeerd over de genomen maatregelen, en dat zij bereid zijn om in constructief overleg te treden. Gelet op het voorgaande is dit onvoldoende. Zolang de gereide twijfel bestaat over de mogelijkheid om onrechtmatige beelden te genereren met Grok, bestaat ook gereide twijfel over de mogelijkheid om die beelden op eenvoudige wijze te delen op het platform X. X en XIUC hebben immers gesteld noch onderbouwd dat het sociale media platform verder gaat in de genomen maatregelen tegen verspreiding van onrechtmatige beelden, dan Grok in haar maatregelen tegen het genereren daarvan. Gelet op de mate van integratie van Grok en X, waarbij Grok op X eenvoudig kan worden benaderd via de Grok-in-X functie, en waarbij gebruikers eenvoudig tussen X en Grok kunnen schakelen bij het bekijken, bewerken, genereren, en delen van afbeeldingen, bestaat aanleiding om de vorderingen IV en VI eveneens toe te wijzen.

4.24. Dat X een Amerikaanse entiteit is die geen diensten aanbiedt in Nederland maakt wel dat vordering IV met een beperking zal worden toegewezen, namelijk dat X zal worden verboden om de functionaliteit van Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met het onder I (en dus niet onder II) geformuleerde verbod. Daarmee is de toewijzing van het onder punt IV gevorderde verbod beperkt tot onrechtmatige beelden van personen die in Nederland woonachtig zijn. Ook indien X buiten Nederland de verspreiding van uitkleedcontent van Nederlanders faciliteert, treedt daarbij immers de schade in Nederland in. Voor het gevorderde verbod om Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met het onder punt II gevorderde verbod heeft de Nederlandse rechter geen internationale bevoegdheid. Over de rechtmatigheid van verspreiding van gegeneerde afbeeldingen van fictieve personen buiten Nederland kan niet worden geoordeeld door de Nederlandse rechter. Deze beperking geldt niet voor XIUC, die wél betrokken is bij het aanbieden van het platform X binnen Nederland.

Dwangsommen

4.25. Uit de overgelegde stukken blijkt de volgende gang van zaken. Gedaagden hebben gebruikers van X vanaf 29 december 2025 ruime mogelijkheden verschaft om beelden te bewerken en te genereren met Grok en om deze eenvoudig te verspreiden via X. Nadat dit in de eerste helft van januari 2026 tot maatschappelijke ophef leidde, vanwege de grote hoeveelheden geseksualiseerde beelden van kinderen en uitkleedbeelden van personen die daarvoor geen toestemming hebben gegeven, hebben gedaagden maatregelen getroffen. Offlimits heeft gedaagden op 4 februari 2026 aangeschreven, waarbij de strekking was dat de getroffen maatregelen niet voldoende effectief zijn, en zij heeft gedaagden gesommeerd om in actie te komen. Gedaagden hebben daarop pas gereageerd ruim nadat de dagvaarding in dit kort geding was uitgebracht. De reactie van gedaagden op de stellingen van Offlimits was duidelijk: categorische verwerping van enige suggestie dat dergelijke content gegeneerd / verspreid kan worden met Grok / X. Deze stelligheid hebben gedaagden in dit kort geding voortgezet, terwijl uit hun eigen standpunten, alsmede uit de feiten blijkt dat er wel degelijk aanleiding is voor zorg. Dit maakt dat er voldoende aanleiding is om aan de verboden zoals gevorderd onder punt I en II van het petitum een dwangsom te verbinden. De gevorderde dwangsom wordt passend en geboden geacht, met dien verstande dat deze zal worden gemaximeerd op een bedrag van € 10.000.000. Als X.AI en XIUC daadwerkelijk zorgen dat het genereren en verspreiden van deze onrechtmatige content via Grok / X onmogelijk is, zoals zij zelf stellen, zullen zij geen dwangsommen verbeuren.

Proceskosten

4.26. Gedaagden zijn in het ongelijk gesteld en moet daarom de proceskosten (inclusief nakosten) betalen. De proceskosten van Offlimits worden begroot op:

– kosten van de dagvaarding	€	125,57	
– griffierecht	€	735,00	
– salaris advocaat	€	1.177,00	
– nakosten	€	189,00	(plus de verhoging zoals vermeld in de beslissing)
Totaal	€	2.226,57	

5 De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. verbiedt X.AI seksueel beeldmateriaal te genereren en/of te verspreiden voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van de functionaliteit waarbij personen deels of geheel worden uitgetekend zonder dat zij daar uitdrukkelijk toestemming voor hebben gegeven, voor zover het personen betreft die in Nederland woonachtig zijn;

5.2. verbiedt X.AI seksueel beeldmateriaal in Nederland te vervaardigen, te verspreiden, aan te bieden, openlijk tentoon te stellen en/of in bezit te hebben voor zover daarbij gebruik wordt gemaakt van de functionaliteit waarbij beeldmateriaal wordt gegenereerd dat naar Nederlands recht als kinderpornografisch materiaal kwalificeert;

5.3. gebiedt X.AI om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan de verboden onder 5.1. en 5.2.;

5.4. veroordeelt X.AI om aan Offlimits een dwangsom te betalen van € 100.000,00 voor iedere dag of gedeelte daarvan dat zij niet aan (een van de) verboden onder 5.1. dan wel 5.2., danwel aan het gebod van 5.3. voldoet, tot een maximum van € 10.000.000,00 is bereikt,

5.5. verbiedt X om de functionaliteit van Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met het verbod onder 5.1.;

5.6. gebiedt X om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het gebod onder 5.4.;

5.7. veroordeelt X om aan Offlimits een dwangsom te betalen van € 100.000,00 voor iedere dag of gedeelte daarvan dat zij niet aan het verbod van 5.5. of het gebod van 5.6. voldoet, tot een maximum van € 10.000.000,00 is bereikt,

5.8. verbiedt XIUC om de functionaliteit van Grok aan te bieden als onderdeel van het platform X zolang Grok in strijd handelt met de verboden onder 5.1. en 5.2.;

5.9. gebiedt XIUC om schriftelijk aan Offlimits te bevestigen dat en op welke wijze zij heeft voldaan aan het verbod onder 5.6.;

5.10. veroordeelt XIUC om aan Offlimits een dwangsom te betalen van € 100.000,00 voor iedere dag of gedeelte daarvan dat zij niet aan het verbod van 5.8. of het gebod van 5.9. voldoet, tot een maximum van € 10.000.000,00 is bereikt,

5.11. veroordeelt gedaagden hoofdelijk in de proceskosten van € 2.226,57, te betalen binnen veertien dagen na aanschrijving daartoe, te vermeerderen met € 98,00 plus de kosten van betekening als Grok niet tijdig aan de veroordelingen voldoet en het vonnis daarna wordt betekend,

5.12. verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad,

5.13. wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. E.A. Messer, voorzieningenrechter
1Coll: EvK

1 Ook de AI-industrie zelf is zich daar overigens terdege bewust van. Zo besloot het Amerikaanse bedrijf Anthropic zijn nieuwe AI-model "Claude Mythos" voorlopig nog niet op de markt te brengen. Het zou te goed zijn in het hacken van computersystemen. (Amerikaanse) IT-bedrijven moesten daarom eerst in de gelegenheid worden gesteld door Claude Mythos geïdentificeerde beveiligingslekken te dichten (zie The Guardian, What is Mythos AI and why could it be a threat to global cybersecurity?; <https://www.theguardian.com/technology/2026/apr/22/what-is-anthropic-mythos-ai-threat-global-cybersecurity>) Overigens leidt de stormachtige invoering van AI inmiddels ook tot de nodige psychische klachten. Zo staat het internet inmiddels vol met blogs en andere publicaties waarin het fenomeen "AI fatigue" wordt beschreven waarmee bedoeld wordt op "a feeling of mental exhaustion and overwhelm due to continuous – and increased – exposure to AI technologies" (Zie bijvoorbeeld 'AI fatigue explained: What it is and how to combat it' <https://www.techtarget.com/whatis/feature/AI-fatigue-explained-What-it-is-and-how-to-combat-it>).

2 Zie 'Franse justitie valt X-kantoren in Parijs binnen', <https://www.nrc.nl/nieuws/2026/02/03/franse-justitie-valt-x-kantoren-in-parijs-binnen-a4919390>.

Noot

Thom Dieben

Th.O.M. Dieben, LL.B., LL.M. is advocaat te Amsterdam (JahaeRaymakers).

Hoewel AI de gemoederen onverminderd blijft bezighouden, is dat allang niet meer alleen in positieve zin. Inmiddels is wel duidelijk dat AI ook een keerzijde heeft (lees: daarmee ook onwenselijke of zelfs strafbare dingen kunnen worden gedaan).¹ Ook de casus die ten grondslag ligt aan de hierboven afgedrukte uitspraak illustreert dat maar weer eens. "Grok", de generatieve AI-chatbot van X.AI, bleek begin dit jaar in staat om geseksualiseerde beelden te genereren. Tot zover nog geen reden voor ophef (sex sells!). Met Grok kon echter een stap verder worden gegaan. Zo was er kennelijk ook een functionaliteit waarmee op foto's afgebeelde personen (geheel) konden worden "uitgetekend" en dat zonder dat zij daarvoor toestemming hadden gegeven. Bovendien bleek Grok zonder heel veel moeite in staat om kinderpornografisch beeldmateriaal te genereren. Daarmee was een schandaal wel onvermijdelijk. Toezichthouders kondigden onderzoeken aan en politici en media buitelden over elkaar heen om er schande van te spreken. In Frankrijk werd de kwestie zelfs het strafrecht ingetrokken en onderzocht men of sprake is van (medeplichtigheid aan) het bezitten en verspreiden van kinderpornografisch materiaal.² Elon Musk, eigenaar en CEO van X, werd opgeroepen om zich (vrijwillig) in Frankrijk te laten verhoren maar kwam niet opdagen. Het Franse strafrechtelijk onderzoek gaat intussen onverminderd verder.³

Ook Nederland liet zich niet onberoerd. In ons land waren het echter niet zozeer de autoriteiten die in actie kwamen maar private partijen. Gebruikmakend van de mogelijkheid tot collectieve actie (artikel 3:305a BW) sleepte Stichting Offlimits onder meer X.AI voor de Amsterdamse voorzieningenrechter met als inzet – kort gezegd – een verbod, voor Nederland, op Grok's uitkleefunctie en mogelijkheden om kinderpornografisch materiaal te genereren. De Amsterdamse voorzieningenrechter wees deze vorderingen (deels) toe.

Alvorens dieper in te gaan op de uitspraak is het voor een goed begrip van de onderliggende problematiek nuttig eerst een zijstap te maken naar het juridisch kader dat AI reguleert. Dat een gebruiker, ook met AI, geen verboden kinderporno mag maken spreekt vanzelf. Datzelfde geldt voor het maken van niet van echt te onderscheiden naaktbeelden (ook wel "deepnudes" genoemd).⁴ Ingewikkelder wordt het als het om de (strafrechtelijke) verantwoordelijkheid van partijen "achter" de AI-systemen gaat, waaronder begrepen de vraag of bepaalde AI toepassingen niet gewoon in z'n algemeenheid verboden zouden moeten zijn.⁵

De EU heeft op dit punt van meet af aan een pioniers- en voortrekkersrol ingenomen (hoewel ontwikkelaars van AI toepassingen daar wellicht anders over zullen denken). In april 2021 – ruim anderhalf jaar voordat ChatGPT eind 2022 de AI revolutie echt ontketende – deed de Europese Commissie al een eerste voorstel om tot (een zekere mate van) AI-regulering te komen.⁶ Het voorstel behelsde het eerste rechtskader voor AI ter wereld en er zouden nog jaren van onderhandelen volgen voor het uiteindelijk, medio 2024, tot een definitieve 'AI verordening' kwam.⁷ Deze "AVG achtige" algemene verordening – maar dan voor AI – heeft tot doel de ontwikkeling, het in de handel brengen en het gebruik van AI-systemen binnen de EU in goede banen te leiden. Daartoe bevat de verordening onder meer een verbod op bepaalde toepassingen van AI (in de verordening aangeduid als "AI-praktijken"), zoals manipulatieve of misleidende AI-systemen

3 Zie 'Elon Musk snubs interview summons by French prosecutors amid X probe'; <https://www.bbc.com/news/articles/crk151nn7j30>.

4 Alhoewel de strafrechter in Nederland ten aanzien van de strafbaarheid van deepnudes zich nog in een aantal bochten moest wringen om tot die conclusie te komen. Zie rechtbank Amsterdam, 2 november 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:6923 (met annotatie van ondergetekende in *Mediaforum* 2024-2, nr. 4).

5 Dat geldt overigens niet alleen voor (strafbaar) beeldmateriaal dat met AI wordt gegenereerd. Zo is bi

6 Zie 'Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot Vaststelling van Geharmoniseerde Regels Betreffende Artificial Intelligence (Wet Op De Artificial Intelligence) en tot Wijziging van Bepaalde Wetgevingshandelingen van de Unie', 21 april 2021, COM(2021) 206 final 2021/0106(COD).

7 Voluit: Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828.

of een AI-systeem dat uitsluitend op basis van persoonskenmerken of profilering het risico voorspelt dat iemand een misdrijf zal begaan (zie artikel 5 AI-verordening). (Nog) niet verboden is de mogelijkheid om in een handomdraai niet van echt te onderscheiden beeld- of geluidmateriaal van bestaande personen te genereren, een fenomeen dat inmiddels beter bekend staat als *deepfake*.⁸ Wel voorziet de verordening in een (beperkte) transparantieplichting bij *deepfakes*: zo moet onder omstandigheden bekend worden gemaakt dat content kunstmatig is gegenereerd of gemanipuleerd (zie artikel 50, lid 4 AI-verordening). Mede vanwege het (nog altijd) tamelijk ingrijpende en revolutionaire karakter van de AI-verordening is voorzien in ruim overgangsrecht. Eerst op 2 augustus 2027 wordt de verordening volledig van toepassing.

Zoals wel vaker bij de regulering van nieuwe technologieën was de inkt van de AI-verordening echter nauwelijks droog of de tekst daarvan bleek alweer ingehaald door de zich immer ontwikkelende praktijk. Zo maakte bijvoorbeeld de razendsnelle opkomst van de hiervoor al genoemde *deepnudes* dat louter een transparantieplichting voor *deepfakes* bij nader inzien toch wel erg mager was. Te meer nu inmiddels ook applicaties waren ontwikkeld die het mogelijk maakten om bestaande personen op foto's "uit te kleden" (ook wel "nudify-apps" of "uitkleedapps" genoemd) of zelfs kinderpornografisch materiaal te genereren. Aanpassing van de AI-verordening ter aanpak van dergelijke praktijken – in jargon ook wel aangeduid als *non-consensual intimate images, videos and similar content* (NCII) en *child sexual abuse material* (CSAM) – werd daarmee onvermijdelijk. Aangezien als gevolg van een nieuwe wind die inmiddels door Brussel was gaan waaien⁹ de AI-verordening sowieso al deels zou worden aangepast, werd bij dit alles voor EU-begrippen verrassend snel geschakeld.

In maart van 2026 nam de Raad van Ministers zijn mandaat voor de onderhandelingen aan.¹⁰ De Raad wil onder meer een uitbreiding van de lijst met verboden AI praktijken (artikel 5 AI-verordening). Als het aan de Raad ligt worden deze verboden uitgebreid met een verbod op "het in de handel brengen, het in gebruik stellen of het gebruiken" van een AI-systeem dat NCII¹¹ of CSAM¹² kan "genereren, manipuleren of reproduceren". Laatsgenoemd concept – dat ik bij gebrek aan een betere term maar aan zal duiden als "geschiktheid" ("capability") – ziet de Raad kennelijk als hét sleutelbegrip om de reikwijdte van de voorgestelde nieuwe verboden nader af te bakenen. Zo is in het voorstel van de Raad allereerst sprake van geschiktheid als het simpelweg het "beoogde doel" is van het AI-systeem om NCII of CSAM te maken.¹³ Een chatbot die specifiek ontworpen is om, zonder toestemming van de betrokkene, bijvoorbeeld *deepnudes* te creëren (waaronder begrepen het "uitkleden" van personen op foto's) zal daarmee onder het verbod gaan vallen. Maar ook als geschiktheid niet beoogd is maar wel "een redelijkerwijs voorzienbare, reproduceerbare, uitkomst" is, is het verbod van toepassing maar dan alleen als het AI-systeem "niet beschikt over doeltreffende technische veiligheidsmaatregelen en andere waarborgen om het genereren, manipuleren of reproduceren op betrouwbare wijze te voorkomen en om elk geconstateerd of gemeld misbruik op betrouwbare

wijze te corrigeren."¹⁴ Daarmee creëert de Raad een soort "veiligheidsventiel" voor bonafide AI-systemen. Worden voldoende risico-beheersende maatregelen genomen dan hoeft voor een verbod niet gevreesd te worden. Enkele weken na de Raad stelde ook het Europees Parlement zijn onderhandelingsmandaat vast.¹⁵ Gelet op de inhoud daarvan zal het Parlement vermoedelijk wel gaan instemmen met de door de Raad voorgestelde nieuwe verboden AI-praktijken. Wel lijkt het erop dat het Parlement werk wil maken van (de bewoordingen van) het hiervoor al genoemde "veiligheidsventiel". Zo stelt het parlement voor om in de considerans van de AI-verordening nogmaals te verduidelijken dat bijvoorbeeld het NCII verbod niet mag gelden "voor aanbieders of gebruiksverantwoordelijken van AI-systemen die doeltreffende veiligheidsmaatregelen, zoals technische en organisatorische maatregelen, hebben genomen om te voorkomen dat dergelijke afbeeldingen worden gegenereerd en om te voorkomen dat er, nadat het systeem in de handel is gebracht of in gebruik is genomen, voortdurend misbruik van wordt gemaakt, tegen de wil van de aanbieder of exploitant." Met zo'n eensgezindheid mag nauwelijks verbazen dat het weinig tijd kostte om tot overeenstemming te komen. In mei 2026 werd bekend gemaakt dat de Raad en Parlement een voorlopig akkoord hebben bereikt, waaronder over het verbod op systemen die ongewenste seksuele AI content kunnen creëren.¹⁶

Hoewel de komende maanden nog de definitieve "puntjes op i" moeten worden gezet heeft het er dus alle schijn van dat vanuit de EU (op korte termijn) voorzien wordt in een duidelijk juridisch kader. Maar wat doen we in de tussentijd? En met die vraag zijn we weer terug bij de uitspraak van de Amsterdamse voorzieningenrechter.

Nu een specifiek op deze problematiek toegespitst juridisch kader dus ontbrak was het voor wat betreft de merites van de zaak juridisch pionieren voor de voorzieningenrechter. In het vonnis wordt deze inhoudelijke kant van de zaak benaderd op basis van het algemene rechtskader voor een (dreigende) onrechtmatige daad. De voorzieningenrechter neemt daarbij als vertrekpunt dat afbeeldingen van niet-consensuele uitkleedbeelden in strijd zijn met de AVG terwijl het (faciliteren van het) genereren van kinderpornografisch materiaal in strijd is met hetgeen volgens het ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt (r.o. 4.20). Dat lijkt me juist en tussen partijen ook niet ter discussie te hebben gestaan (mij lijkt overigens het genereren van kinderpornografisch materiaal primair een strafbaar feit en dus om die reden onrechtmatig maar dat is een detail). Wat partijen wel verdeeld hield was (vooral) de vraag of X.AI c.s. voldoende hadden gedaan om misbruik tegen te gaan en, zo nee, of de gevorderde voorzieningen dan noodzakelijk waren om te verzekeren dat dit alsnog zou gebeuren (r.o. 4.2).

Centraal in de discussie en beoordeling van dit alles lijkt te zijn geweest of het inmiddels "onmogelijk" was om met Grok NCII en CSAM te genereren. X.AI c.s. meenden van wel, Offlimits bestreed dat. De voorzieningenrechter ging mee in het betoog van Offlimits. Begrijp ik het goed dan waren daarbij drie zaken van bijzonder belang voor

8 Een "deepfake" is beeld, geluid of ander materiaal dat geheel of gedeeltelijk is gefabriceerd of bestaand beeld, geluid of ander materiaal dat is gemanipuleerd met behulp van geavanceerde technische hulpmiddelen en dat niet of nauwelijks van echt te onderscheiden is (zie B. van der Sloot et al., *Deepfakes: De Juridische Uitdagingen Van Een Synthetische Samenleving*, Tilburg Institute for Law, Technology, and Society 2021, p. 3). Vergelijk ook de definitie in artikel 3, punt 60 AI-verordening dat *deepfake* definieert als "door AI gegenereerd of gemanipuleerd beeld-, audio- of videomateriaal dat een gelijkenis vertoont met bestaande personen, voorwerpen, plaatsen, entiteiten of gebeurtenissen, en door een persoon ten onrechte voor authentiek of waarheidsgetrouw zou worden aangezien".

9 Administratieve vereenvoudiging voor het Europese bedrijfsleven is een speerpunt van diverse politieke instellingen binnen de EU. Zo heeft de Europese Commissie sinds februari 2025 tien vereenvoudigingsvoorstellen (ook wel "omnibussen" genoemd) geïntroduceerd die administratieve kosten en rapportagevereisten voor EU-bedrijven moeten verminderen. Zie <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/simplification/>.

10 Zie 'Raad bereikt akkoord over stroomlijning regels voor AI', beschikbaar via: <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2026/03/13/council-agrees-position-to-streamline-rules-on-artificial-intelligence/>. Het in dit persbericht bedoelde document is "Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulations (EU) 2024/1689 and (EU) 2018/1139 as regards the simplification of the implementation of harmonised rules on artificial intelligence (Digital Omnibus on AI) – Mandate for negotiations with the European Parliament, Brussels, 7322/2613 March 2026 (OR. en). Beschikbaar via: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7322-2026-INIT/en/pdf>.

11 Zie noot 10 en het door de Raad voorgestelde artikel 5(1)(ba) dat zal komen te luiden: "het in de handel brengen, in gebruik nemen of gebruiken van een AI-systeem dat in staat is tot het genereren, manipuleren of reproduceren van realistische beelden, video's, geluidsopnames of soortgelijk materiaal van de intieme delen van een identificeerbare natuurlijke persoon, of van een identificeerbare natuurlijke persoon die seksueel expliciete handelingen verricht, zonder dat die persoon daarvoor vrijwillig, specifiek, met kennis van zaken, ondubbelzinnig en uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor die generatie, manipulatie of reproductie." (mijn vertaling uit het Engels, TD).

12 Zie noot 10 en het door de Raad voorgestelde artikel 5(1)(bb) dat zal komen te luiden: "het in de handel brengen, het in gebruik nemen of het gebruik van een AI-systeem dat in staat is tot het genereren, manipuleren of reproduceren van kinderpornografie of pornografische voorstellingen in de zin van artikel 2, onder c) en e), van Richtlijn 2011/93/EU, tenzij krachtens het nationale recht een verweer op grond van „zonder recht” van toepassing is." (mijn vertaling uit het Engels, TD).

13 Zie noot 10 en het voorgestelde artikel 5(1a)(a) (mijn vertaling uit het Engels, TD). Zie voor de definitie van "beoogd doel" reeds artikel 3, punt 12 van de huidige AI-verordening.

14 Zie noot 10 en het voorgestelde artikel 5(1a)(b) (mijn vertaling uit het Engels, TD).

15 Zie 'AI-wet: uitgestelde toepassing van regels, verbod op apps voor AI-naaktbeelden', beschikbaar via: <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20260323IPR38829/ai-wet-uitgestelde-toepassing-van-regels-verbod-op-apps-voor-ai-naaktbeelden>. De door het Europees Parlement aangenomen tekst is beschikbaar via: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2026-0098_NL.html.

16 Zie 'Artificiële intelligentie: Raad en Parlement gaan regels vereenvoudigen en stroomlijnen', <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/simplification/>.

de voorzieningenrechter (vgl. r.o. 4.14-4.15). Ten eerste dat de stelling van X.AI c.s. dat inmiddels sprake was van onmogelijkheid niet zou stroken met de eveneens ingenomen stelling dat “een 100% compliance garantie technisch onmogelijk is”. Ten tweede dat niet viel in te zien waarom voor de in X ingebouwde Grok functionaliteit en de chatbot grok.com wel maatregelen waren genomen maar weer *niet* voor de op zichzelf staande Grok-applicatie. Ten derde, en tot slot, zouden X.AI c.s. onvoldoende concreet hebben weten te maken dat de genomen maatregelen “daadwerkelijk effectief” zijn terwijl Offlimits juist aannemelijk had gemaakt dat “daarover minstgenomen gerechtvaardigde twijfels bestaan.” Het vonnis lezende lijkt met name die laatste omstandigheid de doorslag te hebben gegeven.

Gelet op de ernst van de content in kwestie (en bij gebrek aan een specifiek juridisch kader) is op zichzelf te begrijpen dat de voorzieningenrechter de lat hoog legde en tot maatstaf nam of misbruik van Grok “onmogelijk” was. Toch vraag ik me af of daarmee de lat niet te hoog werd gelegd. Misbruik van een applicatie kan nooit worden uitgesloten. Ook de makers van Photoshop zullen niet kunnen uitsluiten dat uiteindelijk kinderpornografisch materiaal wordt gecreëerd met hun software, net zomin als de fabrikant van een (video)camera dit zal kunnen garanderen. Er is wat mij betreft echter een punt waarop de verantwoordelijkheid van de aanbieder/producent eindigt en alleen de gebruiker verantwoordelijk is. Ook de reeds hierboven besproken wijziging *in spe* van de AI-verordening lijkt hier van uit te gaan. Waar het om gaat is dat “doeltreffende maatregelen” worden genomen om misbruik “te voorkomen”. Dat lijkt me niet hetzelfde als dat misbruik “onmogelijk” moet zijn. Dit blijkt ook uit het feit dat de aanbieder “*elk geconstateerd of gemeld misbruik op betrouwbare wijze [dient] te corrigeren*”. Als vereist was dat misbruik onmogelijk moet zijn zou deze correctieverplichting achteraf zinledig zijn.

In hoger beroep (dat naar ik begrijp is ingesteld) zou de maatstaf mijns inziens dan ook niet zozeer moeten zijn of misbruik van Grok onmogelijk is maar of X.AI c.s. zich voldoende hebben ingespannen om misbruik te voorkomen. Daarbij geldt wat mij betreft dat het enkele feit dat er toch een prompt denkbaar blijkt te zijn waarmee verboden content kan worden gegenereerd nog niet betekent dat X.AI c.s. zich dus onvoldoende hebben gekwetend van hun inspanningsverplichting. Wel dient adequaat op dit soort misbruiksignalen te worden geacteerd door X.AI c.s. (lees: daar dient lering uit te worden getrokken door het AI-model te trainen vergelijkbare prompts in de toekomst niet meer uit te voeren). Gebeurt dat niet (of onvoldoende) dan zou alsnog geoordeeld kunnen worden dat de inspanningsverplichting is geschonden.

Met dit alles is overigens niet gezegd dat het wat mij betreft in hoger beroep dus wel goed af zou moeten lopen met Grok. Uitgaande van het vonnis lijkt me minst genomen discussie mogelijk over de vraag in hoeverre met sommige prompts misbruik niet zodanig voorzienbaar was dat dit op voorhand voorkomen had kunnen worden en ook had moeten worden. In de in r.o. 4.16 geciteerde prompt wordt bijvoorbeeld gesproken over “strippen”, “broek open” en “als de broek naar beneden is” en dit allemaal op basis van een in Grok ingevoerde foto van een bestaand persoon waarbij door Grok niet werd geverifieerd of deze persoon daar wel toestemming voor had gegeven.

Los daarvan (en ongeacht hoe ver de inspanningsverplichting gaat) blijft natuurlijk van belang dat ook in hoger beroep wordt vastgesteld dat met Grok daadwerkelijk CSAM of NCII kan worden gegenereerd. Ook op dat punt is het interessant wat dieper in de uitspraak te duiken en een parallel te trekken met de wijziging *in spe* van de AI-verordening.

Allereerst de vraag of sprake is van CSAM. De voorzieningenrechter overwoog in dit verband onder meer dat van sommige personen die op door Grok gegenereerde afbeeldingen te zien waren “niet evident” was dat het om minderjarigen ging en, nu het om een fictief persoon ging, dit ook niet “met zekerheid” kon worden vastgesteld (r.o. 4.17). Mogelijk was deze terughoudende benadering ingegeven door het

feit dat nu eenmaal sprake was van een kort geding (waarbij uit de aard der zaak altijd de nodige slagen om de arm worden gehouden). Het roept wel de vraag op wat CSAM dan precies is. De wijziging *in spe* van de AI-verordening¹⁷ verwijst in dit verband naar de definitie van “kinderpornografie” in Richtlijn 2011/93/EU.¹⁸ Ook de Nederlandse strafbaarstelling is (mede) op deze definitie gebaseerd. Het is daarom van belang om op het netvlies te houden dat, anders dan de voorzieningenrechter lijkt te suggereren, (naar Nederlands recht) niet vereist is dat de leeftijd van de betrokkene vaststaat noch dat evident is dat het om een minderjarige gaat. Art. 252 WvSr spreekt van iemand die “kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt”.¹⁹ Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad betekent dit “kennelijk”-criterium – kort gezegd – dat als de echte leeftijd niet kan worden vastgesteld (of indien er sprake is van een fictief persoon) de leeftijd moet worden geschat op basis van de uit het beeldmateriaal blijken uitende uiterlijke lichaamskenmerken; oogt de (fictieve) persoon minderjarig dan is dat voldoende. Andersom geldt weer – ter bescherming van minderjarigen – dat steeds voldaan is aan het “kennelijk”-criterium als vaststaat dat de betrokkene minderjarig is, zelfs als deze inmiddels volledig volwassen oogt.²⁰ Kortom: het is zo eenvoudig nog niet. Daarbij komt dat naar Nederlands recht niet bepalend is – zoals de voorzieningenrechter in deze rechtsoverweging lijkt te suggereren – of sprake is van “expliciet naakt”. Vereist is (slechts) een “visuele weergave van seksuele aard of met een onmiskenbaar seksuele strekking” (waarbij dus een “kennelijk” minderjarige betrokken moet zijn). Hiervan is sprake als de afbeelding expliciet seksueel van aard is en reeds door haar karakter strekt tot het opwekken van seksuele prikkeling. Maar ook afbeeldingen die op zichzelf (of in andere omstandigheden) “onschuldig” zouden kunnen zijn maar in het concrete geval een onmiskenbaar seksuele strekking hebben vallen onder dit criterium.²¹ Dit alles maakt dat niet vereist is dat de minderjarige zelf überhaupt (volledig) naakt te zien is op het beeldmateriaal terwijl andersom geldt dat het enkele feit dat een minderjarige wel naakt in beeld is op zichzelf ook weer onvoldoende is.²² Dat laatste is niet alleen goed nieuws voor Nederlandse ouders die op hun telefoon een uitgebreide fotoserie van hun naakte peuter spelend op het strand hebben opgeslagen maar betekent ook dat niet elke door Grok gegenereerde foto van een (gedeelte) naakte (ogenschijnlijk) minderjarige dus zonder meer als kinderpornografisch heeft te gelden. Al met al is het antwoord op de vraag of (naar Nederlands recht) sprake is van kinderpornografisch beeldmateriaal dus minder eenduidig dan in eerste instantie gedacht zou kunnen worden. Dat maakt het vermoedelijk ook moeilijk een AI-model goed te trainen. Of zou – in het kader van *better safe than sorry* – vereist moeten worden dat AI-systemen ook niet strafbare grensgevallen volledig uitsluiten? (lees: geen beeldmateriaal met (ogenschijnlijk) minderjarigen, laat staan in combinatie met iets wat ook maar een begin van een seksuele strekking zou kunnen hebben, zoals naaktheid). Dat zou ver gaan maar lijkt wel wat de voorzieningenrechter voor ogen heeft gehad getuige ook de overweging in het vonnis dat Offlimits “voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat gebruikers van Grok grenzen kunnen opzoeken bij het generen van beelden, waarbij de vraag of sprake is van kinderpornografisch materiaal contextafhankelijk zal zijn” (r.o. 4.18).

Dan de functionaliteit van Grok om NCII te genereren. Deze functie werd, zoals hiervoor al aangegeven, aan de AVG getoetst en vervolgens ook onrechtmatig bevonden door de voorzieningenrechter. Daarbij was doorslaggevend dat de betrokkene geen (aantoonbare) toestemming had gegeven voor de verwerking van diens (gevoelige) persoonsgegevens. De inbreuk op de AVG (en dus de onrechtmatigheid) van de verwerking door Grok was daarmee gegeven. Die redenering volgende kan de vraag worden gesteld of het eigenlijk uitmaakte dat Grok de persoon op de foto “uitkleedde”. Zijn ook andere (onschuldige) vormen van verwerking door Grok zonder toestemming (ik noem maar een dwarsstraat: Grok op een foto de jarige job als verrassing een feestmuts op laten zetten) automatisch in strijd met de AVG? Dat zou ver gaan en de nodige argumenten pleiten hier tegen. Allereerst de omstandigheid dat – in lijn met het *Russmedia* arrest²³ – NCII zullen kwalificeren als “gevoelige gegevens” in de zin

17 Zie hierboven noot 12.

18 Voluit: Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad.

19 Op EU-niveau geldt een vergelijkbaar uitgangspunt, zie art. 2 EU Richtlijn 2011/93/EU waarin “kinderpornografie” onder meer wordt gedefinieerd als “materiaal dat de visuele weergave behelst van een persoon die er als een kind uitziet”. Vgl. bijv. HR, 7 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO6446.

20 Zie bijv. HR 18 november 2008, ECLI:NL:HR:2008:BF0170 en HR 27 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2185.

21 Vgl. bijv. HR 7 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO6446.

22 Vgl. bijv. HR 10 juni 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF6437 (foto's van spelende naakte kinderen op een strand), HR 31 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BT1822 (foto's van geslachtdelen van kinderen op basis van stills uit een op tv-uitgezonden documentaire) en HR 1 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1347 (foto van naakte volwassene maar geklede kinderen).

23 HvJ EU 2 december 2025, ECLI:EU:C:2025:935, C-492/23 (*Russmedia*).

van artikel 9 AVG waarvoor een verzaamd verwerkingsregime geldt (waaronder het ontbreken van verwerking op grond van “gerechtvaardigde belangen” als bedoeld in artikel 6, lid 1 onder f AVG). Van dergelijke “gevoelige gegevens” zal minder snel sprake zijn bij andere vormen van *deepfakes*.²⁴ Daarbij geldt natuurlijk wel dat dit weer anders zal liggen voor bijvoorbeeld *deepfakes* die zien op andere in artikel 9 AVG genoemde bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals religie, etniciteit en politieke opvattingen. Dat *deepfakes* niet kloppen – zo leert het *Rusmedia* arrest ons – is in dit verband immers niet bepalend. Daarnaast zou een ruime uitleg ook niet in lijn zijn met de al eerder genoemde wijziging *in spe* van de AI-verordening. Daarin is het verbod in kwestie namelijk allereerst beperkt tot de verwerking van *seksueel* beeldmateriaal (NCII) zonder toestemming (en dus niet andere vormen van *deepfakes* zoals een jarige met een feestmuts). Van dergelijk seksueel beeldmateriaal is bovendien alleen sprake als ofwel “seksueel expliciete activiteiten” (*sexually explicit activities*) dan wel “intieme lichaamsdelen” (*intimate parts*) te zien zijn.²⁵ Het heeft er daarmee alle schijn van dat het voor een AI-systeem (zoals Grok) dus niet verboden wordt om – ook zonder uitdrukkelijk toestemmingsfunctie – beeldmateriaal te kunnen generen van een bestaand persoon die bijvoorbeeld halfnaakt is (zolang maar geen intieme lichaamsdelen of expliciet seksuele handelingen worden verricht).²⁶ In zoverre kan een AI-systeem dus probleemloos in staat blijven om, bijvoorbeeld, beeldmateriaal te genereren van een man die met ontbloot bovenlijf op een paard wordt gepositioneerd (ik denk aan de beroemde foto van de Russische President Putin). Denkbaar

lijkt me zelfs dat toegestaan zal blijven om een bestaand persoon in lingerie af te beelden. Het hele idee van lingerie is immers dat intieme lichaamsdelen juist (net) niet te zien zijn, terwijl het enkele statisch afbeelden van een persoon in lingerie me ook nog geen expliciet seksuele activiteit lijkt (maar wellicht dienen beide begrippen uiteindelijk breder te worden uitgelegd).

Hoe dan ook blijft een interessante vraag in hoeverre na invoering van de nieuwe verboden in de AI-verordening nog ruimte bestaat voor bredere verboden aan makers van AI-systemen op grond van nationaal of Unierecht (zoals de AVG), zoals in de onderhavige zaak gebeurde. Deze vraag kan vooral opkomen nu blijkens de voorgestelde preambule de nieuwe verboden AI-praktijken ten doel hebben “duidelijkheid te verschaffen” aan onder meer aanbieders van AI-systemen over “de reikwijdte van hun verplichtingen”.²⁷ Is hier sprake van een soort *lex specialis* of blijft ander (Unie)recht onverkort van toepassing? Voor wat betreft de AVG ziet het er naar uit dat sprake zal blijven van twee separate, naast elkaar geldende, regimes. De wijziging *in spe* van de AI-verordening brengt immers geen verandering in het uitgangspunt van het huidige artikel 2, lid 7 AI-verordening dat met deze verordening geen afbreuk wordt gedaan aan de AVG.²⁸ Of dit ook voor ander (Unie)recht geldt zal de toekomst moeten uitwijzen. Tot die tijd zullen we het moeten doen met het bestaande juridische kader en blijft het pionieren, ook in het hoger beroep in deze zaak.

24 Waarmee wat mij betreft niet gezegd is dat *anything goes*. Ook aan verwerking op grond van “gerechtvaardigde belangen” als bedoeld in artikel 6, lid 1 onder f AVG zijn immers grenzen verbonden. Zie bijv. HvJ EU 9 januari 2025, ECLI:EU:C:2025:2 (*Mousse*).

25 Zie ook hierboven noot 12.

26 Zie ook noot 10 en het voorgestelde artikel 5(1b) waarin ter voorkoming van ieder misverstand verduidelijkt wordt dat het verbod op het creëren van NCII niet geldt voor andere vormen van naaktmateriaal “zoals materiaal waarin geen herkenbare natuurlijke personen worden afgebeeld, realistische afbeeldingen van gedeeltelijk naakte personen waarbij de geslachtsdelen niet zichtbaar zijn, niet-realistische artistieke naaktwerken en satirische werken waarin geen herkenbare natuurlijke personen op realistische wijze worden afgebeeld terwijl zij seksuele handelingen verrichten of waarin hun intieme delen niet worden getoond.” mijn vertaling uit het Engels, TD).

27 Zie noot 10 en door de Raad voorgestelde overweging 6a van de preambule die – voor zover hier relevant – als volgt luidt: “Systemen die dergelijk materiaal

[CSAM en NCII; TD) kunnen genereren, manipuleren of reproduceren, vormen een ernstig risico voor de menselijke waardigheid en de rechten van het kind, en dreigen seksueel geweld tegen kinderen te normaliseren, te versterken en in stand te houden. Daarom is een wijziging van artikel 5 van Verordening (EU) 2024/1689 noodzakelijk, zowel om vrouwen, kinderen, andere personen en de samenleving te beschermen tegen ernstig schadelijke praktijken, en daarmee de doelstellingen van die verordening zelf na te streven, als om voor aanbieders en exploitanten duidelijkheid te scheppen over de reikwijdte van hun verplichtingen, en daarmee uitvoeringsproblemen aan te pakken.” (mijn vertaling uit het Engels, TD)

28 Zie noot 10. De Raad stelt wel voor de tekst van lid 7 te vervangen maar deze zal – voor zover hier relevant – als volgt komen te luiden: “Deze verordening laat Verordening (EU) 2016/679 of (EU) 2018/1725, noch Richtlijn 2002/58/EG of (EU) 2016/680 onverlet, onverminderd artikel 4 bis en artikel 59 van deze verordening.” (mijn vertaling uit het Engels)